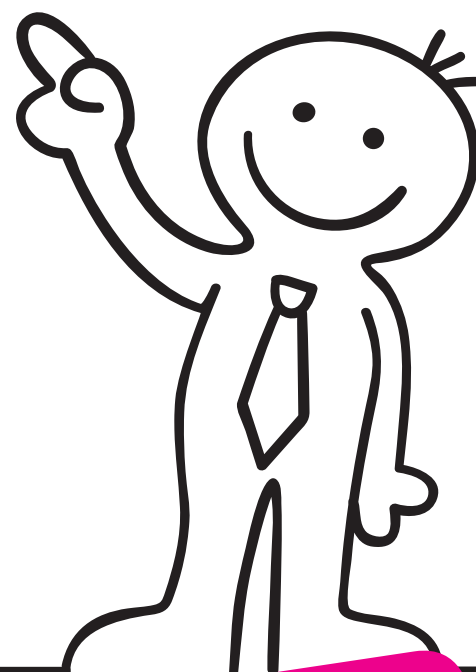

MANUAL PENTRU TUTORI

Lifelong
Learning
Programme

THIS PROJECT HAS BEEN FUNDED WITH SUPPORT FROM THE EUROPEAN COMMISSION. THIS PUBLICATION [COMMUNICATION] REFLECTS THE VIEWS ONLY OF THE AUTHOR, AND THE COMMISSION CANNOT BE HELD RESPONSIBLE FOR ANY USE WHICH MAY BE MADE OF THE INFORMATION CONTAINED THEREIN.

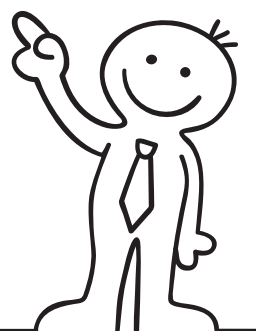
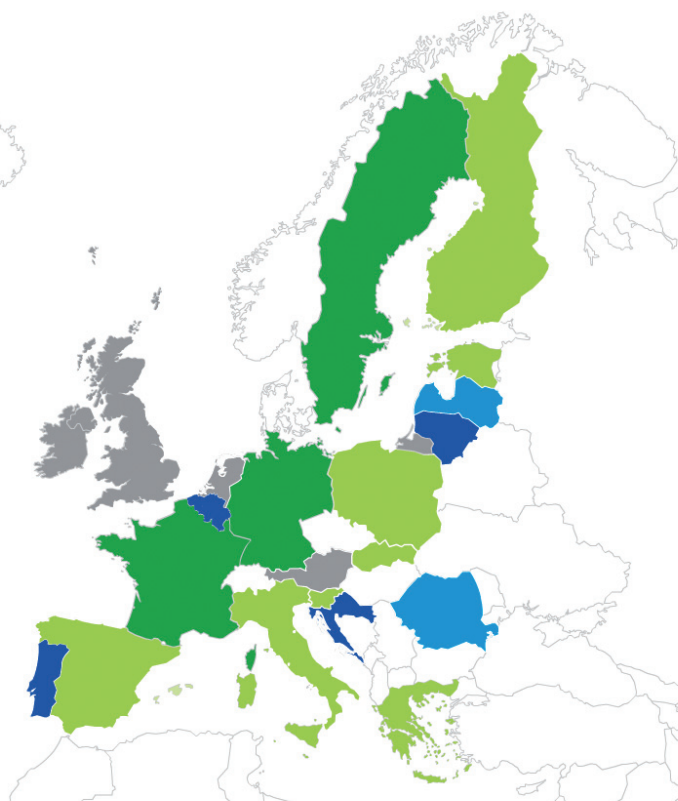
www.geengee.eu

- 2011/2013 Leonardo G&G UPDATE
- 2011/2013 Grundtvig G&G Enhancement 2
- 2008/2010 Grundtvig G&G Enhancement
- 2007/2008 eLearning G&G

PARTNERS »

ENAIP FVG [IT]
 ACTIF CNT [FR]
 APOPSI [EL]
 CECO A [PT]
 CE.RI.S. [IT]
 COM. MORGIONGORI [IT]
 CVO [BE]
 EB-ONE [SW]
 GEZINSBOND [BE]
 GRAD BUJE [HR]
 ILEU [DE]
 LUJ [SL]
 MOISELLE LE BLANC [IT]
 OBSERVATOR [RO]
 SAO [FI]
 SCIENTER [IT]
 SCIENTER ESPANA [ES]
 SIOV [SK]
 VISC [LV]
 VDU [LT]
 TALLINN UNIVERSITY [EE]
 TNOIK [PL]
 VOC. TRAINING S.A [EL]
 ZAWIW [DE]

Versiunea 3.8 (19 septembrie, 2012)

Autori:

- Ralph Schneider, ZAWiW of Ulm University, Ulm (Germania)
- Luca Tosolini, Enaip FVG, Udine (Italia)
- Mihai Iacob, ODIP, București (România)
- Gilberto Collinassi, Enaip FVG, Udine (Italia)

Cuprins

1. Introducere	4
2. Protocol metodologic	6
2.1 Scopuri	6
2.2 Rolul tutorilor	6
2.2.1 Pregătirea nepoților	7
2.2.2 Infrastructura	8
2.2.3 Aplicarea	8
2.2.4 Dezvoltarea ulterioară	8
2.3 Materiale G&G	9
3. Protocol operațional	9
3.1 Prezentarea proiectului	9
3.2 Formarea nepoților	9
3.3 Managementul activităților	10
3.3.1 Stabilirea perechilor și pregătirea orarului	10
3.3.2 Desfășurarea seminariilor	11
3.3.3 Imaginea de ansamblu	12
3.3.4 Finalizarea cursului	13
3.4 Sfaturi referitoare la unitatea „Rețele sociale”	13
3.4.1 Grup țintă	13
3.4.2 Utilizatori competenți a ceea ce oferă Internetul (medii sociale), în special Facebook	14
4 Atașamente	16
4.1 Exemplu de unitate de formare pentru nepoți pentru o după-amiază (hartă conceptuală)	16
4.2 Exemplu de formular de acord pentru participanții minori	17
4.3 Exemplu de fișă de prezență	19

1. Introducere

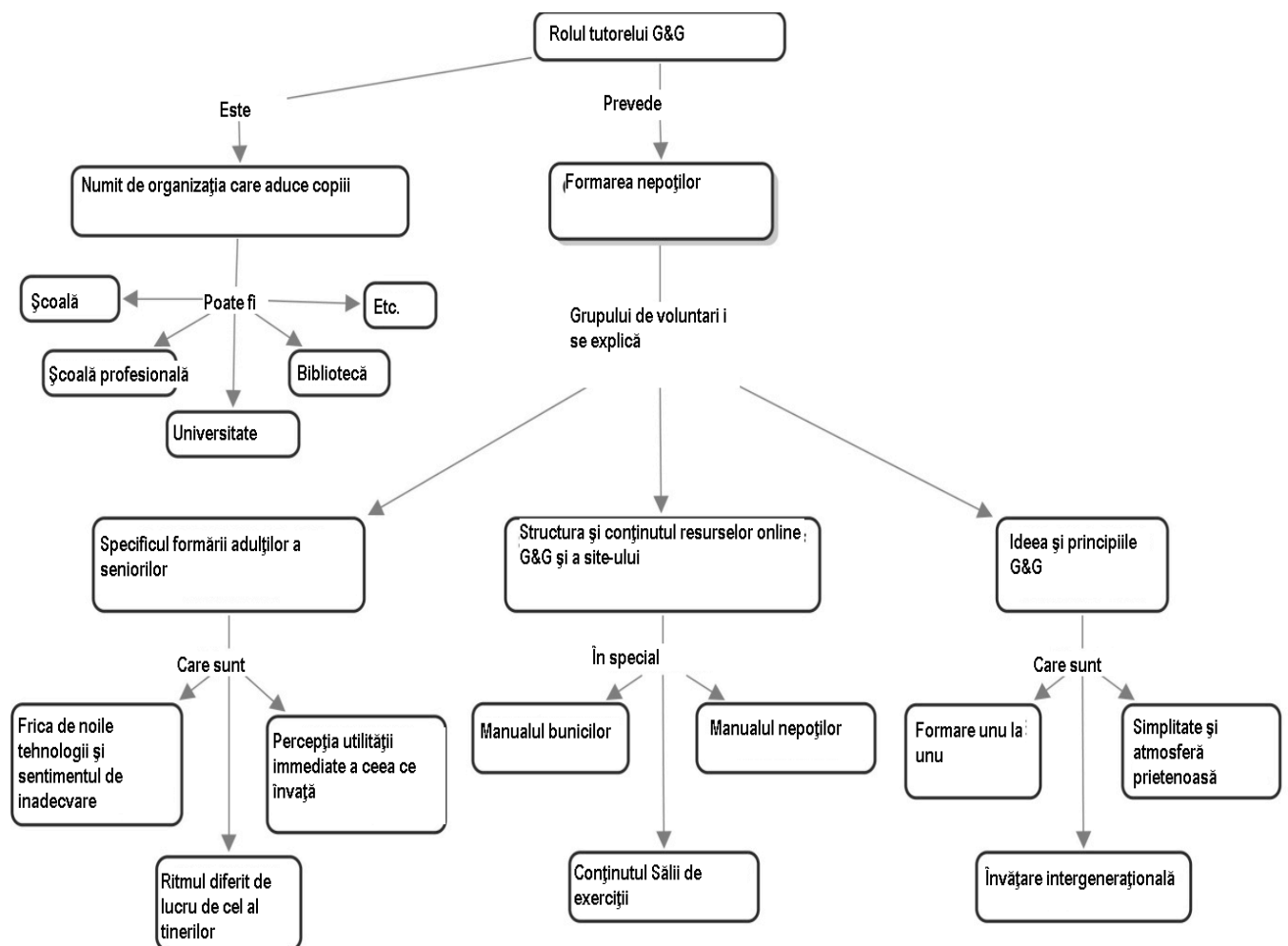
Ideea proiectului „Grandparents and Grandchildren” (G&G) constă în schimbul intergenerațional cu scopul de a facilita accesul seniorilor la calculator și Internet, cu sprijinul unor elevi. Principiul de bază al metodologiei G&G este că un grup de copii și tineri familiarizați cu utilizarea calculatorului și a Internetului oferă lecții gratuite unor seniori în cadrul unor seminarii G&G. Acestea au loc în mod regulat în școli sau centre de formare profesională, cu o schimbare a rolurilor în cadrul învățării: copiii sunt profesori iar adulții sunt cei care învață. În plus, contextul de învățare nu este clasicul „un profesor – mai mulți elevi”, ci mai mulți copii asistă un grup de seniori, folosind o abordare de unu la unu. Astfel, de obicei, se creează un climat foarte personal între copiii-profesori și adulții care învață.

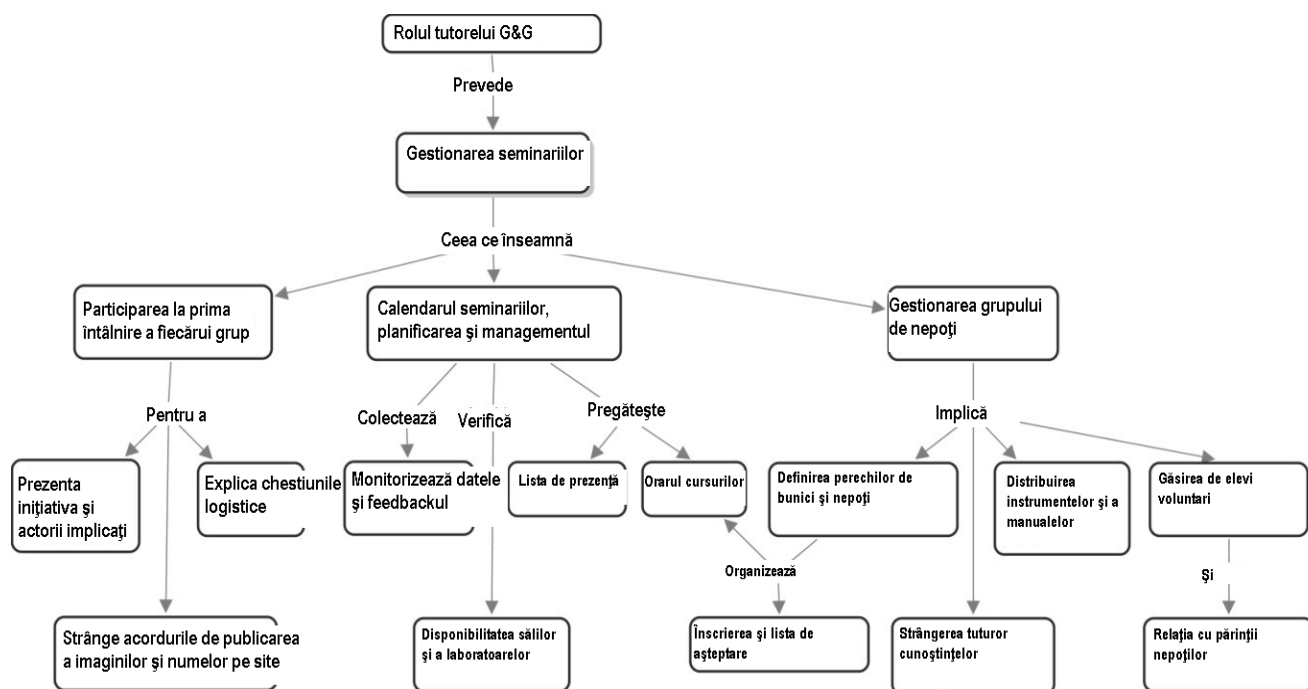
Denumirea inițiativei constituie o metaforă: de obicei nu există legături de rudenie între participanți, dar există o diferență de generație între cele două roluri ale actorilor. Bunicii sunt seniori de peste 55 de ani, membrii ai comunității locale; nepoții sunt de obicei elevi de la liceul teoretic sau din învățământul profesional. Nepoții își împărtășesc din încrederea pe care o au în lucrul cu lumea calculatorului, iar bunicii din experiența lor de viață. Înainte de începutul seminariilor G&G, copiii sunt pregătiți de tutori (de obicei profesori din școala în care se desfășoară activitățile) pentru rolul lor, raportat la aspecte privind comportamentul în situațiile de învățare cu persoanele în vârstă, la ce să se aștepte și cum să reacționeze.

Interacțiunea trebuie să fie rapidă și simplă: ea are loc pe parcursul a 4-5 sesiuni de câte 2-3 ore, parcurgându-se „Sala de exerciții” standard (3 unități). Intenția este de a facilita accesul la Internet și în general la calculator cât mai simplu posibil: lucrurile sunt puse în mișcare pentru a stimula persoanele în vârstă să continue să folosească astfel de instrumente în viața de zi cu zi. Este important să nu uităm că seminariile G&G nu sunt pentru experți în calculatoare, care doresc să se specializeze. Principalul lor scop este de a facilita relația persoanelor în vârstă cu calculatorul și de a-i învăța elementele de bază care sunt necesare în utilizarea calculatorului (pornirea/ oprirea calculatorului, folosirea mouse-ului și a tastaturii, stocarea de informații pe o cheie USB) și accesarea unor servicii pe Internet (navigarea pe paginile web, citirea și trimiterea de e-mailuri, căutarea unor site-uri sau informații, folosirea rețelelor sociale).

Abordarea G&G depășește regulile învățării tradiționale – nu există o procedură standard deoarece fiecare situație este diferită: lucrăm în ritmul participanților. Există o largă varietate în ceea ce privește implementarea concretă a seminariilor G&G. Uneori o persoană (tutorele sau un copil) sau un mic grup, explică mai întâi tema principală a lecției, urmând apoi exerciții cu asistență personalizată. Alteori nu există o prezentare generală, întrucât seniorii sunt învățați în mod individual de către copii, în funcție de interese. Abordarea G&G oferă numeroase posibilități de a construi seminariile G&G, astfel că autonomia este posibilă și necesară! Decizia privind modalitatea urmată este a tutorilor, în funcție de caracteristicile grupului de bunici. Chiar și copiii pot beneficia de pe urma acestei experiențe, deoarece relația merge întotdeauna dincolo de contextul elev-profesor, de multe ori devenind adevărate prietenii. Experiența de a schimba rolurile îi îmbogățește pe tineri, care de obicei experimentează doar rolul de elev. Lucrul în calitate de profesor s-a dovedit a fi un puternic factor de creștere pentru tineri, care le influențează în mod pozitiv comportamentul la școală.

Ideea a pornit odată cu testarea cu succes a proiectului „Nonni e nipoti” în școlile din Milano (Italia) în 1998. „Nonni e nipoti” a fost transferat într-un proiect european în cadrul programului de eLearning (2007/08): „Grandparents and Grandchildren” sau pe scurt, „G&G”. Au fost dezvoltate suporturi de învățare și au fost puse la dispoziție în „Sala de exerciții” pe un site disponibil în mai multe limbi. A fost dezvoltat și un manual pentru copii, precum și unul pentru seniori. Au urmat mai multe proiecte menite să propage ideea G&G în mai multe țări din Europa și să dezvolte și mai mult abordarea: G&G enhancement 1 (2008-10), G&G enhancement 2 (2011-2013). Prin intermediul proiectului „G&G Update” – Leonardo da Vinci – Transfer de Inovație (2011-2013) – a fost produs acest manual. El se adresează tutorilor G&G. Acest manual ilustrează câteva reguli simple care explică modul în care pot fi gestionate interacțiunile dintre diferiții actori implicați, așa cum se poate vedea în schema de mai jos:

2. Protocol metodologic

2.1 Scopuri

Scopul principal este acela ca, seniori care nu sunt familiarizați cu folosirea calculatorului și în special a Internetului, să aibă o șansă să învețe despre aceste subiecte într-o atmosferă prietenoasă și nu într-o situație specifică unui curs standard, unde s-ar putea pierde dacă profesorul este prea rapid, dacă le este frică să pună întrebări, dacă nu au suficient timp pentru exerciții sau dacă nu primesc suficient sprijin atunci când fac exerciții. G&G oferă o abordare alternativă. De exemplu, dacă este nevoie de mai mult timp, copiii pot avea mai multă răbdare, până ce seniorii înțeleg lecția sau au învățat procedurile vizate.

Un scop secundar, dar important, este întărirea încrederii în sine a copiilor. Dacă trec prin rolul de profesori, pot înțelege că, fiind utilizatori nativi ai noilor tehnologii, știu mai multe decât adulții și pot să-și transmită cunoștințele și abilitățile către „bunici”, adesea asociat cu un sentiment de mulțumire.

Un al treilea scop se referă la instituțiile unde au loc seminariile G&G, adesea licee teoretice și profesionale. Ele vor dobândi o bună reputație prin oferirea de seminarii G&G: pe de o parte ei oferă activități suplimentare față de orele obișnuite, unde copiii dobândesc noi competențe, iar pe de altă parte crește interesul seniorilor față de instituție, deoarece intră în contact direct cu elevii și cu școala (sau alte instituții educaționale).

2.2 Rolul tutorilor

Rolul tutorilor constă în pregătirea diferitelor aspecte ce țin de seminariile G&G, de implementarea și evaluarea lor. Ei sunt persoanele de contact pentru bunici și nepoți și sunt

un factor determinant pentru succesul seminariilor G&G. Ei trebuie să anunțe clar că, dacă apar nelămuriri sau probleme, oricine poate pune întrebări, dar și că sunt interesați în a obține feedback, pentru a dobândi o imagine de ansamblu asupra seminariilor G&G. Dacă este necesar, ei pot interveni pentru a îmbunătății contextul de învățare în cadrul seminariilor G&G.

Tutorii sunt responsabili pentru aspecte ce țin de planificarea didactică: metode, proceduri, cadru instituțional, grup țintă, scopuri și conținutul învățării. În următorul subcapitol veți găsi informații despre abordarea G&G în privința acestor aspecte.

2.2.1 Pregătirea nepoților

Formarea copiilor este un element cheie al succesului seminariilor G&G. De aceea este nevoie de cel puțin o întâlnire de pregătire, iar participarea copiilor ar trebui să fie obligatorie. Ar putea fi utile pentru copii și întâlniri intermediare în care să fie evaluată experiența pe care au dobândit-o între timp și să fie discutată desfășurarea seminariilor G&G. Copiii trebuie să știe că tutorii G&G sunt persoanele lor de contact în cazul în care apar dificultăți.

Tutorele trebuie să mențină contactul cu părinții copiilor. Pentru participarea la activități este nevoie de permisiunea scrisă a părinților. Dacă legea o cere, trebuie cerută permisiunea scrisă pentru folosirea numelui și imaginii pentru scopuri de diseminare.

Copiii trebuie să fie conștienți de faptul că nu trebuie să presupună nimic atunci când lucrează cu vârstnici care sunt începători în folosirea TIC, și să fie răbdători cu ei. Copiii trebuie să știe că seniorii ar putea avea dificultăți în a înțelege termeni obișnuiți, de obicei proveniți din limba engleză, care sunt folosiți în legătură cu noile tehnologii. În acest caz, ei pot folosi comparații cu subiecte din viața de zi cu zi a seniorilor pentru a explica. Se poate întâmpla ca abilitățile manuale și capacitățile senzoriale ale vârstnicilor să fie limitate. Acest fapt trebuie luat în calcul, iar copiilor să li se spună, de exemplu, cum poate fi schimbată mărimea textului unui site și viteza necesară pentru dublu click la mouse, sau să vorbească suficient de tare și fără grabă. În general este necesar pentru copii să fie conștienți de faptul că buncii nu sunt din aceeași generației cu ei și că este posibil, uneori, ca aceștia să înțeleagă greșit sau diferit unele conținuturi.

Bineînțeles trebuie clarificate datele de desfășurare, conținutul și structura seminariilor, precum și modul în care copiii se pot pregăti pentru ele (ex. prin testarea materialelor). De asemenea ei trebuie să știe care este rolul lor concret în timpul seminariilor, de exemplu: dacă prezintă materialele în fața întregului grup (singuri sau împreună cu alții) sau dacă sunt asistați în timpul repetării conținuturilor și al exercițiilor. Copiii trebuie să știe că trebuie să acorde suficient timp pentru exerciții și că, în principal, ar trebui să explice cum se folosesc instrumentele, în pași ușori, dar că trebuie să lase tastatura și mouse-ul în mâinile seniorilor. Ei ar trebui să-i încurajeze pe seniori să pună întrebări, chiar dacă ele par simple.

Un aspect ce ține de pregătire ar putea fi oferirea perspectivei primirii unei mici recompense la finalul seminariilor G&G, cum ar fi o petrecere comună sau o excursie împreună cu seniorii. Puteți să luați în considerare oferirea de materiale promoționale copiilor. Consultați site-ul G&G și întrebați coordonatorul național pentru informații suplimentare. Pentru pregătirea nepoților există un manual dedicat, care este disponibil pe site-ul G&G.

2.2.2 Infrastructura

Trebuie stabilit care este infrastructura (calculatoarele și instrumentele disponibile, modul în care se accesează Internetul) ce va fi folosită și care sunt condițiile de utilizare. Pot exista restricții precum accesul la opțiunile de a descărca informații sau acces pe o perioadă limitată la sală.

În general toate lecțiile G&G, precum și programele care vor fi folosite, ar trebui să fie testate pe calculatoare din timp. Laboratorul pentru practică ar trebui să fie disponibil la cererea bunicilor și după încheierea seminarului G&G, într-un mediu în care activitățile să fie monitorizate de un tutore. De asemenea trebuie luat în calcul numărul de calculatoare, scaune etc., precum și posibilitățile de a încălzi camera pe timp de iarnă sau de a o aerisi pe timp de vară. Materialele care vor fi utilizate (manualele, hârtie și creioane etc.) trebuie pregătite din timp și în cantitatea necesară.

În general evenimentele G&G se bazează pe o abordare voluntară (lecții gratuite oferite de copii și puse la dispoziție în mod gratuit), dar dacă apar costuri care nu pot fi evitate, trebuie clarificat cine este responsabil să le acopere.

2.2.3 Aplicarea

Seminariile G&G ar trebui să aibă un obiectiv de învățare și o perioadă de timp în care acesta să fie atins, prin lecții distincte. Trebuie oferit și timp în plus pentru exerciții. Conținutul pentru această perioadă de timp trebuie să fie stabilit dinainte, dar într-o manieră flexibilă. Abaterile de la program sunt întotdeauna posibile în funcție de succesul avut în procesul de învățare și în concordanță cu participanții implicați. O întâlnire a celor două grupuri, copii și seniori, ar putea fi utilă pentru a ajunge la o înțelegere comună a ceea ce reprezintă seminariile. Acestea pot fi foarte scurte sau mai lungi. Iată câteva exemple de contexte în care se pot desfășura:

- proiecte școlare unitare (ex. zile de proiect);
- acompaniind curriculumul școlii (ex. formări planificate);
- evenimente în afara orelor de curs (în mod voluntar): într-un calup de zile sau la anumite date.

Ar trebui stabilit designul seminarului G&G: trebuie hotărât dacă la început vor fi prelegeri explicative și cine le va ține (ex. tutorii sau copiii, una sau mai multe persoane) sau dacă copiii vor explica conținuturile într-o situație de unu la unu, membrilor grupului de seniori. În general metodologia G&G trebuie văzută ca o propunere. Metodele alese la final trebuie să fie în acord cu situația reală și cerințele ei.

În sfârșit, ar trebui planificată cel puțin o scurtă evaluare despre posibilitatea dezvoltării unor seminarii ulterioare. Această ocazie poate fi folosită pentru a pune în valoare cunoștințele dobândite, explicând modul în care se poate folosi în alte contexte ceea ce a fost învățat.

2.2.4 Dezvoltarea ulterioară

Tutorii G&G ar trebui de asemenea să ia în considerare dezvoltarea ulterioară a seminariilor G&G. Ei ar trebui să se bazeze pe evaluarea și feedbackul din partea persoanelor implicate și/ sau pe observațiile personale. Pe de o parte pot fi testate alte contexte, iar pe de alta contextele alese pot fi păstrate cu modificarea unor detalii. De exemplu, copiii foarte

interesați și implicați pot primi roluri mai importante dacă transmit cunoștințele lor de facilitatori altor copii care ar putea fi implicați în seminarii G&G viitoare.

2.3 Materiale G&G

Toate materialele didactice care au fost dezvoltate în proiectul G&G sunt disponibile pe site-ul G&G (www.geengee.eu) în numeroase limbi europene, util pentru lecții dedicate cu străini sau cu grupuri minoritare din unele țări. Există o „Sală de exerciții” cu diferite conținuturi și exerciții menite a-i ajuta pe nepoți în susținerea bunicilor. Versiunea în limba engleză este de obicei cea mai recent actualizată, deoarece este versiunea de referință pentru partenerii proiectului G&G, în timp ce traduceri în alte limbi (în „Sala de exerciții” este indicată data ultimei actualizări).

Așa cum am menționat și mai sus, există și un manual pentru nepoți, care conține informații utile, precum abordarea calculatorului, pornirea și oprirea lui, sistemul de operare, componentele lui, Internetul, browserele, motoarele de căutare, e-mailul, prospectele informative și materiale. Un alt manual este disponibil pentru bunici și conține, în mod similar cu cel pentru tineri, informații despre calculator, modul în care funcționează Internetul, istoricul său, navigarea pe Internet, folosirea motoarelor de căutare, e-mailul, un glosar, prospectele informative precum și materiale.

Tutorii pot recomanda și alte materiale utile despre care știu că pot fi folosite la seminariile G&G, cum ar fi site-uri de exersare a utilizării mouse-ului sau alte materiale introductive. Și acestea trebuie explicate în timpul sesiunilor de pregătire pentru copii și apoi prezentate seniorilor în timpul seminariilor.

3. Protocol operațional

3.1 Prezentarea proiectului

Strict din punctul de vedere al sarcinilor ce trebuie îndeplinite, prezentarea și promovarea proiectului nu cad în sarcina tutorilor G&G. De obicei acestea sunt alocate coordonatorilor proiectului, care sunt directorii școlilor sau reprezentanți ai unui partener al rețelei G&G. Totuși, este nevoie să ne referim și la aceste activități în acest manual, deoarece granițele dintre sarcinile tutorilor și ale coordonatorului nu sunt strict delimitate și pot varia în funcție de caracteristicile organizației care furnizează formarea. În orice caz ar trebui să fie clar faptul că principala sarcină a tutorei este de a gestiona relația dintre utilizatorii implicați, adică între nepoți și bunici. Tutorii participă în mod activ la procesul de implicare a nepoților și seniorilor voluntari. Descrierea detaliată a acestor activități este inclusă în alte documente G&G.

3.2 Formarea nepoților

De îndată ce condițiile organizatorice și logistice sunt îndeplinite și au fost strânse înscrierile din partea nepoților și a bunicilor, poate începe formarea nepoților.

Scopuri:

- explicați elevilor cine va avea rolul nepoților în cadrul proiectului, abordările și strategiile adecvate pentru a fi folosite în învățarea seniorilor pentru utilizarea noilor tehnologii;

- prezentați nepoților structura site-ului G&G și funcțiile „Săli de exerciții”, care vor fi folosite în timpul lecțiilor cu bunicii;
- în special, în ceea ce privește unitatea „Rețele Sociale”, să faceți cunoscută necesitatea utilizării cu sens a ceea ce oferă rețelele sociale, caracterul personal și siguranța datelor.

Metoda:

Una sau maxim două întâlniri cu nepoții sunt suficiente pentru a ilustra:

- principiile metodelor și practici în educația adulților (vezi atașamentul 1);
- manualul nepoților și manualul bunicilor;
- site-ul oficial al proiectului (www.geengee.eu);
- sala de exerciții online și caracteristicile avute la dispoziție;
- informații despre rețele sociale (vezi și capitolul 3.4);
- recomandări operaționale pentru organizare (săli de clasă, laboratoare, orar etc.) și pentru seminarii (planificarea întâlnirilor, relația cu tutorele etc.);
- strângerea acordurilor și a tuturor documentelor necesare participării la inițiativă.

La sfârșitul formării participanții vor fi rugați să completeze un chestionar de feedback, care se găsește pe site-ul oficial al proiectului, la rubrica „activități locale”. Trebuie adăugate numele și locul de desfășurare pentru a putea asocia datelor colectate, data unei anumite formări. Este posibil să se ceară date de evaluare coordonatorilor naționali G&G, cel puțin în perioada de desfășurare a proiectului G&G Update. Rezultatele analizei de feedback vor fi furnizate periodic și pe site-ul oficial.

Instrumente:

- site-ul www.geengee.eu, în special secțiunea cu „Sala de exerciții”;
- manualul pentru nepoți și manualul pentru bunici (distribuite participanților).

3.3 Managementul activităților

Atunci când sunt formați nepoții, se poate trece la organizarea unor activități de formare, care se împart în seminarii și laboratoare. Pe parcursul seminariilor bunicii se întâlnesc cu nepoții, care îi învață elementele de bază ale utilizării calculatorului și a unui browser. Bunicii au apoi posibilitatea de a exersa autonom în laboratoarele puse la dispoziție de organizația gazdă, eventual cu asistența unui tutore dacă va fi necesar.

Așa cum am anticipat și pentru alte faze ale proiectului, este oricând posibil să descoperiți noi modalități de a desfășura activitățile de formare, care vin în întâmpinarea nevoilor și așteptărilor bunicilor, nepoților și a părților implicate în proiect. Din acest motiv, programul de desfășurare a seminariilor trebuie să fie compatibil cu orarul școlar al nepoților, în timp ce unitățile de formare trebuie să fie simple și scurte pentru a facilita învățarea bunicilor.

3.3.1 Stabilirea perechilor și pregătirea orarului

După finalizarea activităților preliminare (informare și formare) și colectarea acordurilor de participare, se pot stabili perechi de bunici și nepoți și se poate pregăti orarul întâlnirilor.

Stabilirea perechilor de bunici și nepoți este o sarcină foarte importantă. Perechi potrivite prevestesc rezultate bune; în plus, este important să luăm în considerare nevoile și disponibilitatea bunicilor și a nepoților, pentru a facilita participarea lor la sesiuni.

Orarul întâlnirilor trebuie întotdeauna să prevadă una sau două date suplimentare pentru lecții adiționale sau de recuperare. În același timp este necesar să verificați disponibilitatea claselor, a laboratoarelor și a altor instrumente necesare desfășurării tuturor activităților.

Tutorele va pregăti lista de prezență ce va fi completată cu data, numele nepoților, al bunicilor, semnături și numărul de ore parcurse.

Orarul va fi trimis bunicilor și nepoților. Bunicii vor fi rugați să-l informeze pe tutore în caz de absență, pentru a-i da liber „propriului nepot”. Tutorii trebuie să se asigure că atât bunicii cât și nepoții vor participa la întâlnirile prevăzute. Aceștia vor trebui să reprogrameze lecțiile, în cazul în care unul dintre parteneri nu va putea participa la una sau mai multe dintre lecții.

Instrumente:

- săli de clasă și laboratoare;
- orarul privind disponibilitatea nepoților;
- lista cu bunicii și nepoții;
- orarul activităților de formare (publicată pe site-ul G&G);
- lista de prezență;
- manualul nepoților.

3.3.2 Desfășurarea seminariilor

Scop:

- desfășurarea activităților așa cum au fost prevăzute de orarul pregătit după stabilirea perechilor de bunici și nepoți.

Metodă:

- tutorii trebuie să verifice dacă nepoții studiază de dimineață și să le amintească de întâlnirea lor de după-amiază cu bunicii. În caz de absență, bunicul lui/ ei va fi informat, iar întâlnirea va fi reprogramată.

În timpul primei întâlniri, înainte de începerea activităților, tutorii vor întâmpina participanții, vor prezenta toți actorii implicați, vor descrie cele mai importante conținuturi ale proiectului și vor explica toate aspectele organizaționale și logistice. În plus, tutorii vor crea un mediu relaxat și informal care să favorizeze socializarea între toți participanții și în cadrul perechilor de bunici și nepoți.

După ce spunem „Bun venit”, putem considera că proiectul a debutat!

Din acest moment tutorii vor trebui să monitorizeze în mod discret desfășurarea activităților și nivelul de satisfacție reciprocă, care ar trebui să crească în mod continuu. Experiențe anterioare au arătat că rezultatele sunt întotdeauna mai bune decât cele anticipate, în special în ceea ce privește relațiile dintre participanți. Este foarte important să verificați ce a

fost predat și învățat pe parcursul fiecărei lecții, pentru a avea o idee clară asupra desfășurării întregului curs.

La sfârșitul fiecărei sesiuni tutorii ar trebui să petreacă puțin timp cu nepoții pentru a-i superviza și a-i ajuta să înlăture posibile probleme întâlnite pe parcursul lecției. În măsura în care este posibil, se recomandă respectarea autonomiei relațiilor stabilite între participanți. Intervențiile sunt necesare doar în cazul în care situația este clar străină de filosofia proiectului sau poate fi dăunătoare uneia sau ambelor părți implicate.

Înainte de începerea cursului, tutorii trebuie să ceară participanților (în cazul copiilor, părinților) permisiunea de a face poze și a filma activitățile desfășurate, pentru a îmbogăți arhiva proiectului disponibilă pe site. Tutorele trebuie să trimită pozele și lista participanților – dacă aceasta este disponibilă – coordonatorului național G&G pentru a fi publicate pe site-ul G&G. Din același motiv este important să informați administratorul site-ului G&G, despre diferitele faze de implementare ale proiectului, pentru a actualiza constant secțiunea de „Știri”.

Bunicilor care nu au acasă un calculator, li se va oferi oportunitatea de a folosi la momentele programate pentru a se conecta la Internet și a exersa ceea ce au învățat, un laborator pus la dispoziție de organizația gazdă. Ei vor fi ajutați de un asistent care va supraveghea activitatea și care va interveni în caz de nevoie (acest rol poate fi îndeplinit pe rând de tutori și de nepoți).

Instrumente și resurse:

- laborator cu acces la Internet;
- nepoți formați;
- manualul bunicilor (care va fi distribuit împreună cu un carnet, pix, mapă și orar);
- acces la site-ul G&G și la sala de exerciții care vor fi disponibile în limba locală.

3.3.3 Imaginea de ansamblu

Este important ca persoanele formate, adică bunicii, să înțeleagă că, atât calculatorul cât și Internetul, nu se limitează la ceea ce s-a prezentat în acest curs. Ar putea exista și alte instrumente care să le fie foarte utile în viața de zi cu zi. Trebuie doar să întrebe o persoană cu mai multă experiență sau să utilizeze un motor de căutare și foarte probabil vor găsi ceva care să-i ajute în ce și-au propus.

Ei ar trebui să devină conștienți de faptul că, oricare ar fi nevoile lor de a crea, a înregistra sau de a împărtăși orice fel de informații, calculatorul și Internetul pot fi de folos. Fie că este vorba de transformarea în format digital a fotografiilor, cumpărarea unui bilet sau a unui film pe care l-au văzut cu mulți ani în urmă, există multe șanse ca ei să reușească să facă aceste lucruri.

Trebuie evidențiat bunicilor faptul că, abilitățile dobândite pe parcursul formării, le permit să facă mai mult decât să acceseze aplicațiile și serviciile pe care le-au parcurs. De exemplu, înregistrarea pentru serviciile online are de obicei pași asemănători cu cei parcurși la crearea unui cont Google sau Skype: trebuie să alegi un nume, o parolă și să oferi unele date personale. Dacă bunicii vor să acceseze alte servicii (ex. Amazon, Yahoo! Messenger) crearea unui cont nu este foarte diferită.

Procesarea textului, fie offline sau online, are de cele mai multe ori același set de opțiuni: tipuri de litere, stilul, alinierea, spațierea, etc. Numărul de opțiuni depinde de complexitatea instrumentului, dar bunicii ar trebui să se simtă la fel de confortabil în orice context s-ar afla (MS Word, Open Office, Google Docs, platforma G&G etc.).

Bunicii vor fi dobândit abilități care să le permită să scrie, să trimită și să primească mesaje pe mai multe platforme, nu doar prin intermediul Gmail. Abilitățile pe care ei le-au exersat pot fi aplicate pe majoritatea platformelor folosite pentru comunicare.

Trebuie să insuflați încredere persoanelor formate că, odată ce stăpânesc abilitățile cursului G&G, vor putea utiliza calculatorul și Internetul în mod autonom și eficient. Formatorii trebuie să înlăture orice frică pe care încă ar putea-o avea bunicii că nu ar putea să folosească singuri noile tehnologii.

Ușurința în utilizare și eficiență vin doar din experiență, dar ceea ce formabilii noștri nu foarte tineri, vor fi reușit să realizeze pe parcursul acestei formări, va fi suficient pentru a-i pune pe drumul spre accesarea beneficiilor noilor tehnologii.

Felicități-i pe bunici pentru că au ajuns până aici!

3.3.4 Finalizarea cursului

Se recomandă obținerea de feedback privind activitățile desfășurate. Poate fi folosit chestionarul online disponibil la secțiunea „feedback”, ceea ce ușurează procesul de evaluare. Atunci când folosiți aceste instrumente, este important să recomandați oamenilor care le completează, să nu uite să indice numele școlii unde s-au desfășurat activitățile.

Este recomandabil să strângeți adresele de e-mail ale bunicilor pentru a crea o listă de contacte pentru a comunica pe viitor. Înainte de a vă lua la revedere de la toată lumea, puteți distribui participanților (bunici și nepoți) certificate de participare și materiale promoționale.

Întâlnirea finală poate fi un prilej pentru activități de informare și diseminare. Poate fi invitată sau informată presa, fie pentru a promova ediții succesive ale proiectului, fie pentru a prezenta ce s-a realizat. Pentru acest scop puteți publica știri și anunțuri pe site-ul G&G website în limba locală sau în alte limbi europene.

3.4 Sfaturi referitoare la unitatea „Rețele sociale”

3.4.1 Grupul țintă

Unitatea „Rețele Sociale” este gândită pentru bunici avansați care au dobândit deja experiență în utilizarea calculatorului și a Internetului. Ei trebuie să știe că Skype-ul trebuie descărcat pentru a fi folosit și că acesta oferă unele aplicații pentru care percepe o taxă. Astfel ei trebuie să fie atenți deoarece în Sala de exerciții vor fi explicate doar opțiunile gratuite. În ceea ce privește Facebook, în cadrul procesului de învățare ei vor trebui să analizeze cel puțin chestiuni elementare privind termenii și opțiunile/ problemele, în special legate de protejarea intimității, siguranța informațiilor și utilizarea cu sens a rețelelor sociale.

Nepoților li se permite să prezinte această unitate G&G doar dacă au peste 13 ani, deoarece Facebook impune această limită de vârstă pentru utilizatori. De asemenea ei

trebuie să aibă o anumită maturitate privind unele aspecte ce țin de competențele de utilizare a mijloacelor media, așa cum se explică în subcapitolul următor.

3.4.2 Utilizatori competenți a ceea ce oferă Internetul (medii sociale), în special Facebook

În general ofertele și serviciile gratuite de pe Internet sunt încărcate cu publicitate. Numărul de utilizatori este decisiv pentru veniturile din publicitate ale operatorilor respectivelor site-uri. Calitatea și cantitatea datelor personale, a profilelor și a relațiilor sunt aspecte cu valoare pentru scopuri de marketing. Este important să fiți conștienți de acest fapt. De aceea trebuie cântărit interesul pentru siguranța datelor și interesul pentru a folosi un serviciu pe Internet, chiar dacă este unul foarte practic și util. Fiecare utilizator trebuie să decidă cu grijă care sunt datele personale pe care le dezvăluie pentru a primi acces la un serviciu pe Internet. Conceptul de „parcimonie a datelor” ne este util. Acesta nu se referă doar la Facebook, dar această rețea socială este adesea considerată în discuțiile publice ca fiind foarte problematică.¹

Ea este văzută ca mașină de colectat date chiar și dacă setările privind intimitatea informațiilor (acestea sunt explicate în „Opțiuni: Adaptează contul tău de Facebook după dorințele tale” în Sala de exerciții G&G) sunt făcute restrictive: chiar dacă nu sunt vizibile pentru alți utilizatori, ele sunt salvate pe serverele Facebook și pot fi folosite, de exemplu, pentru anunțuri publicitare personalizate. De aceea, se spune că utilizatorii nu plătesc cu bani, ci cu șirul de date al vieții lor.

În acest context, nu doar bunicii, ci și nepoții trebuie sensibilizați asupra acestui aspect al siguranței datelor și dezvăluirea cu grilă a lor. În această privință, discuțiile dintre generația tânără și cea mai în vârstă din cadrul seminariilor G&G, vor fi probabil profitabile nu doar pentru seniori, ci și pentru copii, deoarece probabil adulții vor putea face o estimare mai bună a ceea ce înseamnă abuzul de date.

Se pare că pentru Facebook este extrem de important ca membrii săi să se obișnuiască din ani adolescenței cu rețeaua, pentru a strânge din ce în ce mai multe date pe parcursul vieții, astfel că dezvoltă oferte gratuite care sunt atractive în special pentru tineri. Există unele semnale de alarmă privind faptul că utilizarea Facebook de către copii este însoțită de aspecte sociale problematice. De exemplu, uneori copiii discută probleme personale pe Facebook, ceea ce poate atrage reacții agresive într-un mediu virtual cu un public mare. De asemenea s-ar putea să considere numărul de clickuri pe butonul „like” drept o monedă a statutului lor personal actual, ceea ce poate produce competiții sociale.

Astfel introducerea la unitatea „Rețele Sociale” trebuie folosită pentru a crește competențele copiilor de a utiliza mijloacele de comunicare. De exemplu, ei ar trebui să fie conștienți de faptul că Facebook poate fi văzut ca o aplicație drăguță, practică și utilă, dar pentru scopuri publice și nu pentru schimburi private. Pentru acestea din urmă, trebuie alese alte mijloace sau, pur și simplu, întâlniri față în față. Este recomandat să-i informați pe părinții copiilor despre unitatea „Rețele Sociale” și chiar să-i implicați, deoarece uneori aceștia sunt îngrijorați de utilizarea intensă a Facebook. În orice caz, discuțiile între nepoți și

¹ Cf. M. Dworschak, M. Rosenbach, H. Schmundt: „Planet der Freundschaft: Kaum ein Jugendlicher kommt mehr ohne Facebook durchs Leben. Manche Eltern melden schon Neugeborene an. Gelingt dem Datensammler-Konzern die freundliche Übernahme einer ganzen Generation?” în DER SPIEGEL, 19/2012, Spiegel Verlag Hamburg (Germania), p.124 ff.

bunici despre experiențe sunt prevăzute pentru ambele părți ale unității „Rețele Sociale”. Ele trebuie folosite pentru a crește competențele de utilizare a mijloacelor de comunicare ale ambelor generații, ceea ce include abilitatea de a decide asupra avantajelor personale aduse de utilizarea rețelelor sociale - cum este Facebook - și limitele lor. Se recomandă ca tutorii să însoțească aceste discuții cu grijă și ca el/ ea să fie la curent cu ultimele noutăți.

Tutorii trebuie de asemenea să se informeze asupra managementului contului de Facebook, folosind alte surse de informare, precum cele oferite de Digital Unite: „Cum să fim în siguranță pe Facebook”² sau „Cum să folosim Facebook”³. Este recomandat să urmărim discuțiile publice privind controlul asupra propriilor date, cum ar fi „dreptul de a fi uitat”⁴ (dreptul de a șterge pentru totdeauna informațiile pe care le-ai încărcat sau le-ai generat). În acest sens, o altă sursă interesantă de pe Internet este „*Terms of Service, didn't read*”⁵, care oferă informații despre aspecte pozitive și negative ale condițiilor și politicilor privind datele personale ale ofertelor de pe Internet

² <http://digitalunite.com/guides/social-networking-blogs/facebook/how-stay-safe-on-facebook>

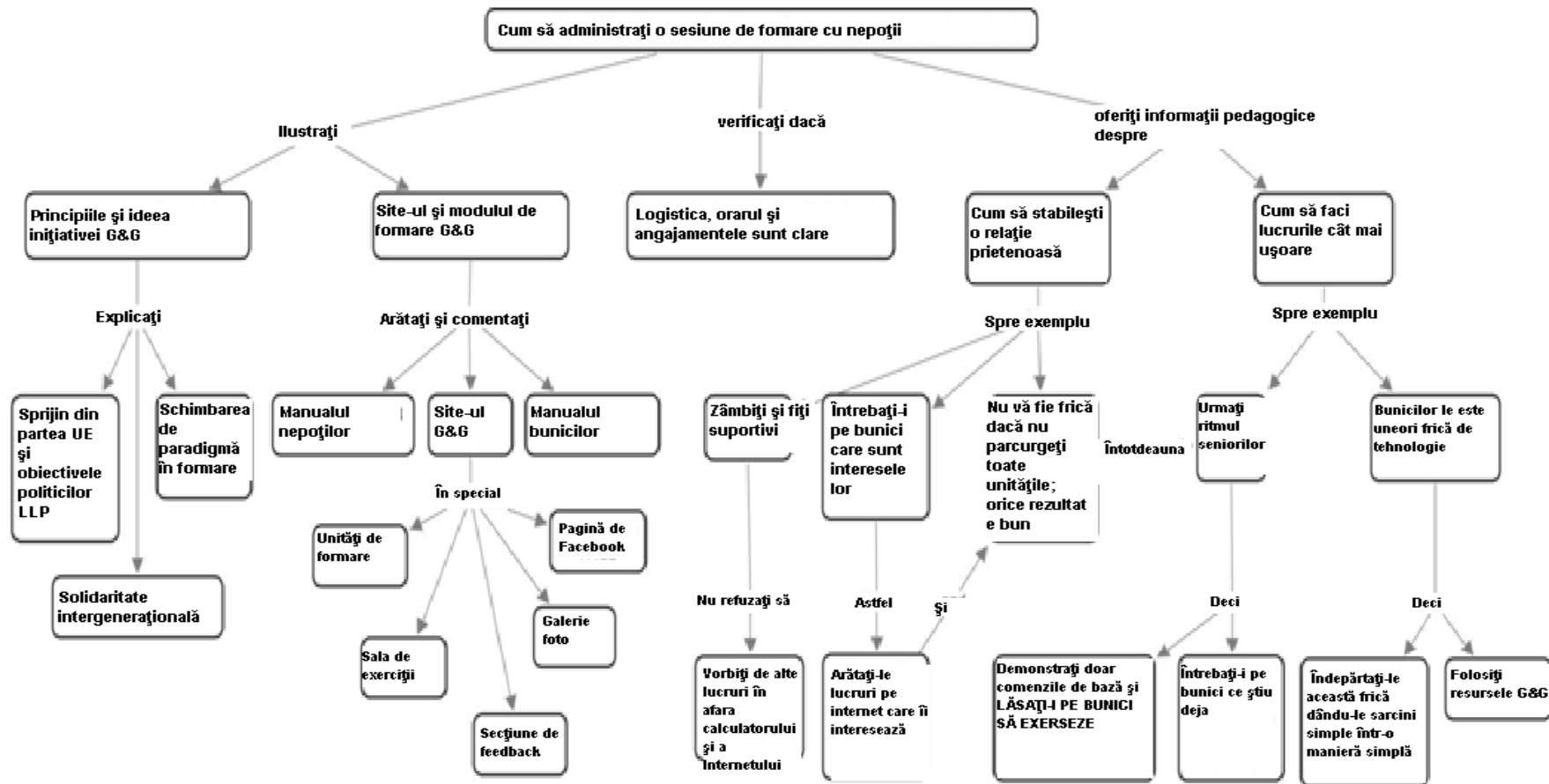
³ <http://digitalunite.com/guides/social-networking-blogs/facebook/how-use-facebook>

⁴ http://ec.europa.eu/justice/newsroom/data-protection/news/120125_en.htm

⁵ <http://tos-dr.info/>

4 Ataşamente

4.1 Exemplu de unitate de formare cu nepoții pentru o după-amiază (hartă conceptuală)

4.2 Exemplu de formular de acord pentru participanții minori

grandparents & grandchildren

Lifelong
Learning
Programme

Locul

Data.....

Ce este G&G?

G&G „Grandparents and Grandchildren” este un proiect european care se adresează persoanelor de peste 55 de ani (așa-numiții „bunici”), prin implicarea unor elevi care au rolul de „educatori digitali” (așa-numiții „nepoți”). Scopul principal al proiectului este promovarea alfabetizării digitale a cetățenilor seniori.

Cum funcționează?

Procesul de învățare este bazat pe următorii pași:

Pasul 1: Un tutore îi formează pe nepoți (o după-amiază)

În școlile implicate în proiectul G&G elevi voluntari își asumă rolul de „nepoți”. Ei învață cum și ce să-i învețe pe seniori, fiind formați de un tutore care îi va asista și în timpul lecțiilor cu „bunicii”.

Pasul 2: Fiecare nepot îl învață pe un bunic (aprox. 4-5 după-amieze)

Activitățile de învățare vor avea loc într-un laborator de informatică cu conexiune la Internet. Nepoții și bunicii vor lucra în perechi la un calculator, sub supravegherea unui tutore G&G. Nepoții îi vor învăța pe bunici:

Dacă se predau Unitățile Standard de Învățare:

- cum să se conecteze la Internet;
- cum să comunice prin intermediul e-mailului;
- cum să acceseze servicii online.

Dacă se predau Unitățile Avansate de Învățare:

- cum se utilizează rețelele sociale (*nepoții trebuie să aibă peste 13 ani*);
- cum să folosească un program de procesare a textului.

Pasul 3: Bunicii exersează pe cont propriu

Bunicilor li se va oferi oportunitatea de a exersa pe cont propriu (sau asistați de un tutore), în laboratoarele puse la dispoziție de organizația gazdă. Bunicii sunt susținuți prin resurse de învățare (manuale și exerciții online dezvoltate în cadrul proiectului G&G) care sunt disponibile în mai multe limbi pe site-ul G&G.

Când?

.....

... și apoi?

Dacă doriți să participați la proiect vă rugăm să completați formularul de mai jos.

Subsemnatul,,

părinte al elevei/ elevului,

din clasa,

de la școala

☐ **îmi dau acordul** ☐ **nu-mi dau acordul**

Ca fiica/ fiul meu să participe în mod voluntar la proiectul „Grandparents & Granchildren” în calitate de “nepot /formator”.

Subsemnatul, de asemenea

☐ **îmi dau acordul** ☐ **nu-mi dau acordul**

acestei organizații să facă fotografii sau clipuri video cu fiica/ fiul meu și de a le publica, împreună cu numele copilului, pe site-ul oficial www.geengee.eu

Data și semnătura

.....

4.3 Exemplu de fișă de prezență

grandparents & grandchildren

Lifelong
Learning
Programme

Listă de prezență G&G

DATA:				
LOCAȚIA:				
Bunici		Nepoți		Nr. de ore de formare
Nume	Semnătură	Nume	Semnătură	